

7/1196
SC 45

GÜNLÜDÜR

Sayı : 64272063-610- **5735**
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-1196)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 07.01.2016 tarihli ve 43452547-120.07-11991 sayılı yazısı.

Balıkesir Milletvekili Sayın Ahmet AKIN'ın tarafıma tevcih ettiği 7/1196 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği alınan bilgiler doğrultusunda ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Dr. Berat ALBAYRAK
Bakan

Ek :7-1196 Esas Numaralı Önerge Cevabı (6 sayfa)

Sorular 1, 2, 3:

Harcanan her birim enerjinin daha fazla hizmet ve ürüne dönüşmesi olarak tanımlanan enerji verimliliği enerjide arz güvenliğimizin sağlanması, dışa bağımlılıktan kaynaklanan risklerin azaltılması açısından oldukça önemli bir konudur.

Enerji verimliliği konusunda yapılan çalışmalarda bina sektöründe %30, sanayi sektöründe %20 ve ulaşım sektöründe de %15 olmak üzere dört Keban Barajına eşdeğer tasarruf potansiyelimiz olduğu belirtilmektedir. Aynı çalışmalarda ülkemizin kişi başına enerji tüketiminin OECD ortalamasının dörtte biri düzeyindeyken, enerji yoğunluğunun OECD ortalamasının üzerinde olduğu bilgisi yer almaktadır. Bu koşullarda enerji verimliliğinin ülkemizin en önemli "Enerji Kaynakları" arasında olduğunu söyleyebiliriz.

"Enerji Verimliliği Strateji Belgesi 2012-2023" Yüksek Planlama Kurulunun 22.02.2012 tarih ve 2012/1 sayılı kararıyla kabul edilmiş, 25.02.2012 tarihli 28215 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu konuyla ilgili olarak; "Enerji Verimliliği Strateji Belgesi 2012-2023" ile 2023 yılında Türkiye'nin GSYİH başına tüketilen enerji miktarının (Enerji yoğunluğunun) 2011 yılı değerine göre en az %20 azaltılması temel hedef olarak belirlenmiştir.

-Bununla ilgili olarak yedi stratejik amaç için hedefler ile 32 eylem belirlenmiştir. Bu eylemlerin konuları, yapılacak işlemler ve işlemlerin tamamlanma süreleri de belgede yer almıştır. 32 eylem için yapılacak işlemlerin tamamlanma sürelerinin hemen tamamı sona ermiştir. Strateji belgesinde yer alan 32 eylem için yapılacak işlemler tamamlanmış mıdır? Tamamlanmadı ise tamamlanamayan, gereği yerine getirilemeyen eylem sayısı nedir? Bu eylemler nelerdir? Yapılamama nedenleri nelerdir?

-“Enerji Verimliliği Strateji Belgesi 2012-2023”nin gereği yerine getirilemeyen eylemler nedeniyle daha gerçekçi, yapılabilir hedefler belirlenerek yenilenmesi gündeminizde midir?

-Belgenin 5 nolu stratejik amacı başlığı altında yer alan 1 nolu stratejik hedefin 2 nolu eylem planında Büyükşehir Belediyesi bulunan illerde ulaşım master planları belgenin yayım tarihinden itibaren 24 ay içinde hazırlanacak ve yürürlüğe konulacaktır denilmektedir. Enerji verimliliği amaçlı ulaşım master planlarını bugüne kadar hazırlayıp yürürlüğe koyan Büyükşehir Belediyesi sayısı kaçtır? Bunlar hangi Büyükşehir Belediyeleridir? Ulaşım master planlarını hazırlamayan Büyükşehir Belediyelerine belgede belirtilen süre içerisinde ulaşım master planlarını hazırlamaları yönünde gerekli uyarılar yapılmış mıdır?

Cevaplar 1, 2, 3:

Enerji Verimliliği Strateji Belgesi 2012-2023 kapsamında gerçekleştirilen eylemler aşağıda verilmektedir.

-ISO 50001 Enerji Yönetim Standardı belgesine sahip olma koşulu.

-Enerjiyi verimsiz kullanan ürünlerin satışının sınırlandırılması ve piyasa denetiminin etkinleştirilmesi

Eylem kapsamında Veri Varlığı ve Piyasa İzleme Sistemi ve belirli AB ülkelerinde kullanılan piyasa izleme sistemlerinin incelenmesi hakkında rapor hazırlandı.

Elektrikli ev aletlerinden (buzdolabı/derin dondurucu; çamaşır makinesi; kurutma makinesi; bulaşık makinesi; klima; TV; elektrikli fırın) kaynaklanan enerji tüketimi ve sera gazı salımlarının izlenmesi için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Yenilenebilir Enerji Genel

Müdürlüğü bünyesinde "Piyasa İzleme Sistemi" kuruldu.

AB eko-tasarım ve enerji etiketleme düzenlemelerinin uyumlaştırılması çalışmaları tamamlandı. Bu amaçla ilgili AB regülasyonları uyumlaştırılarak Resmi Gazetede yayımlandı.

-Enerji ve güç miktarına göre kademelendirilmiş tarife, çok terimli sayaç ve akıllı şebeke uygulamalarının yapılması,

-Talep tarafı yük azaltımının serbest piyasaya girmesinin sağlanması,

-Kamu kuruluşlarının bina ve tesislerinde verimlilik artırıcı uygulamaların etkinleştirilmesi.

Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü (YEGM) kamu kesimine ait Kanun kapsamında yükümlü bulunan binalarda, yetkilendirilmiş Enerji Verimliliği Danışmanlık Şirketleri aracılığıyla detaylı enerji verimliliği etüt programı başlatmıştır. 2012 yılında 2 adet, 2014 yılı içerisinde 166 adet kamu bina/bina kompleksinin etütleri ve enerji kimlik belgeleri bu yolla tamamlanmış olup değerlendirmeleri yapılmıştır. YEGM kendi yaptırdığı bu etüt raporları ile birlikte gönderilen bina enerji verimliliği etüt raporu sayısı 300'ün üzerindedir. İlerleyen dönemlerde belirli bir plan dahilinde kamu binalarında etüt çalışmalarına devam edilecektir.

- Kamu alımlarında enerji kullanımı olan mal ve hizmet alımlarıyla yapım işlerinde Bakanlık tarafından belirlenen asgari verimlilik kriterlerini sağlamayanların satın alınmaması veya yapılmaması

Eylem kapsamında Maliye Bakanlığı tarafından kamu alımlarında enerji kullanımı olan mal, hizmet ve yapım işleri ihale dokümanlarında enerji verimliliği asgari kriterlerine dikkat edilmesine yönelik Genelge hazırlanmış ve yürürlüğe konulmuştur.

- Yetkilendirme kriterlerinin yeniden düzenlenmesi; EVD'lere verilen yetki belgelerinin sınıflandırılması ve derecelendirilmesi; EV hizmetlerine yönelik asgari standartların hazırlanması ve geliştirilmesi.

Eylem kapsamında gerekli çalışmaların tamamı 25 Temmuz 2012 tarih ve 28364 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Enerji Verimliliği Hizmetlerini Yürütecek Kurum ve Kuruluşlara Yetki Belgesi Verilmesi Hakkında Tebliğ"de düzenlenmiştir. Yürürlükteki kanunlar çerçevesinde yapılabilecek ikincil mevzuat düzenlemeleri, planlandığı gibi belgenin yayım itibarıyla 6 ay içinde yapılmıştır. Ayrıca sektör bazında ihtisaslaştırma ve yetki belgesinin A ve B sınıfı olarak derecelendirilmesi de bu Tebliğ ile düzenlenmiştir. 2015 sonunda sertifikalı enerji yönetici yöneticisi sayısı 7000 e yaklaşmış ve 5000 hedefini aşmıştır.

Strateji Belgesinde yer alan diğer eylemlerin tamamlanmasına ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

Soru 4:

Kamunun enerji verimliliğinde örnek olması gerekliliğinden hareketle kamu kurum ve kuruluşlarının kullanmakta olduğu bina ve tesislerin enerji etütleri bugüne kadar yapıp tamamlanmış mıdır? Kamu da enerji verimliliğini sağlamaya yönelik yapılan çalışmalar nelerdir?

Cevap 4:

2 Mayıs 2015 tarihli ve 26510 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu kapsamında toplam enerji tüketimi ikiyüzelli TEP ve üzeri

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET AKIN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/1196)**

olan kamu kesimi binalarının yönetimleri, bina ve tesislerinde, Kanun'da anılan enerji yönetimi faaliyetlerinin yürütülmesini temin etmek üzere, binalarındaki çalışanları arasından enerji yöneticisi sertifikasına sahip birisini enerji yöneticisi olarak görevlendirmekle yükümlü tutulmuştur. Çalışanları arasından görevlendirmenin mümkün olmadığı hallerde, enerji yöneticileri veya şirketler ile sözleşme yapılmak suretiyle hizmet alınabilmesine olanak tanınmıştır. Kamu kesiminde enerji yöneticisi çalıştırmakla yükümlü olan kurum ve kuruluşlar formatı YEGM tarafından belirlenen enerji tüketim bilgilerini ve kendi tespitlerini içeren raporları her yıl Mart ayı sonuna kadar YEGM'e bildirmek zorundadır.

Bununla birlikte, YEGM tarafından, kamu kesimine ait enerji yöneticisi görevlendirmekle yükümlü binalarda enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik tedbirleri ve bunların fayda ve maliyetlerini belirlemek üzere etütler yapılmakta veya bu alanda YEGM tarafından yetkilendirilmiş Enerji Verimliliği Danışmanlık Şirketlerine yaptırılmaktadır. Bu etütlerin her on yılda bir yenilenmesi gerekmektedir. YEGM tarafından bu etütlerin yapılmasında yıllık toplam enerji tüketimi yüksek olan binalara öncelik verilmektedir. Kamu kurum ve kuruluşları bu etütlerin yapılması için gerekli koşulları sağlamakla yükümlüdür. Etüdün tamamlanmasını takip eden yıllarda kurum ve kuruluşların bütçelerinde bakım ve idameye ilişkin konulan ödenekler öncelikle bu etütler ile belirlenen önlemlerin uygulanmasına ilişkin projelerin hazırlanması ve uygulanması için kullanılmaktadır. Kamu kesiminde ilgili kurum veya kuruluşlarca yapılan veya yaptırılan etütlere ilişkin raporların ve etütler ile belirlenen önlemlerin uygulanmasına ilişkin projelerin birer sureti ilgili kurum veya kuruluş tarafından YEGM'e gönderilmektedir.

Bu kapsamda, YEGM kamu kesimine ait Kanun kapsamında yükümlü bulunan binalarda, yetkilendirilmiş Enerji Verimliliği Danışmanlık Şirketleri aracılığıyla detaylı enerji verimliliği etüt programı başlatmıştır. 2012 yılında 2 adet, 2014 yılı içerisinde 166 adet kamu bina/bina kompleksinin etütleri ve enerji kimlik belgeleri bu yolla tamamlanmış olup değerlendirmeleri yapılmıştır. YEGM'in kendi yaptırdığı bu etüt raporları ile birlikte gönderilen bina enerji verimliliği etüt raporu sayısı 300'ün üzerindedir. İlerleyen dönemlerde belirli bir plan dahilinde kamu binalarında etüt çalışmalarına devam edilecektir.

Ayrıca 27 Ekim 2011 tarihli ve 28097 Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulan "Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik" in 31 inci maddesi uyarınca kamu kesimine ait bina ve işletmelerde enerji verimliliğinin artırılması için alınabilecek öncelikli tedbirler tanımlanmıştır.

Diğer taraftan, Yüksek Planlama Kurulu kararı olarak 25 Şubat 2012 tarihli ve 28215 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Enerji Verimliliği Strateji Belgesi 2012-2023" kapsamında kamu bina ve tesislerinde enerjinin etkin ve verimli kullanılmasına yönelik hedefler yer almaktadır.

2014-2018 yıllarını kapsayan Onuncu Kalkınma Planında yer alan "Enerji Verimliliğinin Geliştirilmesi Programı" kapsamında benzer şekilde kamu kesimine yönelik hedefler yer almaktadır. Söz konusu belgede 2018 yılına kadar kamu binalarındaki enerji tüketiminin, 2012 yılı baz alınmak suretiyle belirlenecek göstergeler düzeyinde ve verimlilik artışı uygulamaları ile yüzde 10 düşürülmesi hedefine yönelik tedbirler öngörülmüştür.

Enerji kullanımında israfın azaltılması kapsamında tüketicilere yönelik olarak bilinçlendirme ve yönlendirme faaliyetleri yürütülmesi kapsamında afiş ve broşürler dağıtılmakta, kamu spotları hazırlanmakta, yarışmalar düzenlenmekte ve seminerler verilmektedir. Ayrıca, Enerji Verimliliği Strateji Belgesinde öngörülen tedbirlerin hayata geçirilmesi için "Enerji Verimliliği

Aksiyon Planı” hazırlanması ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

Soru 5:

Enerjide dışa bağımlılığı çok yüksek olan ülkemiz açısından enerji verimliliğinin önemi nedeniyle enerji verimliliği çalışmalarını yönetmek ve yürütmek üzere bugünkü yapıdan farklı olarak daha etkili bir kurumsal yapı oluşturulması yönünde bir çalışma yapılmakta mıdır?

Cevap 5:

Bilindiği üzere, Onuncu Kalkınma Plan’da “Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü bünyesinde mevcut durumda enerji verimliliği alanında faaliyet gösteren yapının, diğer kurum ve kuruluşların enerji verimliliği çalışmalarını da yönlendirecek ve koordine edecek şekilde güçlü bir yapı haline dönüştürülmesi sağlanacaktır.” eylemi ile 2016 yılı ilk çeyreğinde hayata geçirilmesi planlan AB ile uyumlu Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı taslak çalışması içerisinde kurumsal yapının güçlendirilmesi ile ilgili tedbirler yer almakta olup çalışmalar devam etmektedir. Ayrıca, IPA 2015 AB Projeleri kapsamında Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü’nün kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi çalışmalarına yönelik proje teklifi sunulmuştur.

Sorular 6, 7:

-Enerji yoğunluğu düşük sanayi yatırımlarının özel olarak desteklenmesinde bir çalışmanız var mıdır?

-5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu kapsamında enerji yöneticisi bulundurma zorunluluğu olan endüstriyel işletme, resmi ve özel binalar ile tesislerin sayısı nedir? Bunların ne kadarında enerji yöneticisi bulunmaktadır? Yapılan denetimlerde Kanun hükümlerine aykırı hareket ederek enerji yöneticisi görevlendirmeyenlerin sayısı nedir? Bu konuda uygulanan idari para cezası miktarının toplamı ve yıllara göre dağılımı nedir?

Cevaplar 6, 7:

Enerji Verimliliği Kanunu kapsamında Verimlilik Artırıcı Proje (VAP) desteği ile Gönüllü Anlaşma destekleri verilmektedir.

VAP desteği, enerji tüketimi 1000 TEP veya üzerindeki endüstriyel işletmelere sektör ayrımı yapılmadan verilmektedir. Enerji verimli ekipman ve sistem kullanımı, onarım, yalıtım, modifikasyon, rehabilitasyon ve proses düzenleme gibi yollarla; gereksiz enerji kullanımının, atık enerjinin, enerji kayıp ve kaçaklarının önlenmesi veya en aza indirilmesi ile birlikte atık enerjinin geri kazanılması gibi konulardaki çözümleri içine alan ve YEGM tarafından tebliğ olarak yayımlanan usul ve esaslara uygun olarak hazırlanan projeler, Verimlilik Artırıcı Proje (VAP) olarak değerlendirilir.

Gönüllü Anlaşma desteklerinde; geçmiş beş yıllık enerji yoğunluklarının ortalaması olan referans enerji yoğunluğunu, üç yıllık izleme dönemi içerisinde ortalama olarak en az %10 oranında azaltan işletmelere ve 200.000 TL’yi geçmemek kaydıyla anlaşmanın yapıldığı yıla ait enerji giderinin %20’si, hibe şeklinde devlet desteği olarak verilmektedir. 2009 ve 2010 yıllarında uygulanan destek miktarı, 27/10/2011 tarihinde yapılan Yönetmelik değişikliği ile 100.000 TL’den 200.000 TL’ye çıkarılmıştır. Gönüllü Anlaşma başvuruları için, belgelendirmeye esas olan yürürlükteki ulusal veya uluslararası ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi-Kullanım Kılavuzu ve Şartlar Standardı belgesine sahip olma, başvuru tarihi itibarıyla YEGM veri tabanında kayıtlı olma, Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik’in 9 uncu maddesinin birinci fıkrası ve 32 nci maddesinin 1 inci fıkrası kapsamında belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmiş olma ön şart

olarak aranmaktadır.

Enerji yöneticisi bulundurma zorunluluğu olan ve Enerji Verimliliği Portalına kayıtlı olan endüstriyel işletme sayısı 1341, kamu ve ticari bina sayısı 1192'dir.

Sorular 8, 9:

-5627 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği günden bugüne kadar ülkemizin enerji yoğunluğunda nasıl bir ilerleme kaydedilmiştir? Yıllara göre enerji yoğunluğu ne olmuştur?

-Elektrik iletimi ve dağıtımındaki kayıp ve kaçakların önlenmesi için hangi çalışmalar yapılmaktadır? Bu konuda belirlenen hedeflere ulaşılabilen midir?

Cevaplar 8, 9:

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 1 inci maddesinde elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösteren, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin yapılmasının sağlanması amaçlanmıştır.

Kayıp-kaçak miktarı, dağıtım sistemine giren enerji ile dağıtım sisteminde tüketicilere tahakkuk ettirilen enerji miktarı arasındaki farkı göstermektedir. Dağıtım sistemine giren enerji ile tahakkuk ettirilen enerji arasında oluşan bu fark elektriğin dağıtımı için gerekli olan hat, trafo ile sayaçlarda meydana gelen teknik kayıp miktarı (yaklaşık % 7-8) (ayrıca ölçümlenemeyen bir kısım enerji), elektriğin üretim noktalarından tüketim noktalarına taşınmasında %2,5-3 (iletim kaybı) ve yasal olmayan bir şekilde elektriğin kaçak kullanılması sonucunda oluşan miktarın toplamından oluşmaktadır.

Kayıp kaçak oranlarının azaltılması konusu öncelikli hedeflerimizin başında gelmekte olup bu alandaki yoğun çalışmalarımız ve alınan tedbirler neticesinde ülke genelinde kayıp kaçak oranları 10 yıl önceki % 23-25 düzeylerinden % 14-15 düzeylerine kadar düşürülmüştür. Bu yöndeki çalışmalarımız titizlikle sürdürülmektedir.

Kaçak ve kayıt dışı elektrik kullanımının önlenmesi amacıyla elektrik dağıtım şirketleri tarafından elektrik abonelerinin ölçü sistemleri kaçak kullanımı engelleyecek şekilde kontrol edilmekte ve kaçak kontrol takibi için kayıp kaçak tarama çalışmaları periyodik olarak devam etmektedir. Elektriğin kesintisiz ve kaliteli olarak sunulabilmesi amacıyla kaçak elektrik kullanımı ile mücadeleyle devam edilmekte ve halkın bilinçlendirilmesi ile birlikte çalışmalar sürdürülmektedir.

Ülkemizin 2000-2014 döneminde yıllık bazda birincil enerji yoğunluğu indeksi %0,8 nihai enerji yoğunluğu indeksi ise %1,1 oranında azalmıştır. 2000 yılına göre birincil enerji yoğunluğu indeksinde %12,7; nihai enerji yoğunluğu indeksinde ise %15,4 oranında iyileşme söz konusudur. Ülkemizin 2014 yılı birincil enerji yoğunluğu 0,2699 kep/\$2000, nihai enerji yoğunluğu 0,1907 kep/\$2000 dir. 2007 yılına göre birincil enerji yoğunluğunda 2014 yılında %8,5 iyileşme sağlanmıştır.

Soru 10:

AB 2015 İlerleme Raporunda enerji verimliliği konusunda ülkemiz eleştirilmektedir. Enerji verimliliği ile ilgili olarak ilerleme kaydedilmediği, Enerji Verimliliği Kanunu ile ilgili mevzuatın AB Enerji Verimliliği Direktifi ile uyumlu olmadığı belirtilmektedir. AB uyum sürecinde enerji verimliliği ile ilgili olarak 2016 yılında hangi ilerlemelerin kaydedilmesi

planlanmaktadır? AB Enerji Verimliliği Direktifine uyum sağlanabilmesi için hangi çalışmalar yapılacaktır?

Cevap 10:

Ülkemizin enerji verimliliği politika ve stratejilerinin etkin şekilde uygulanması, enerji verimliliği ile ilgili yasal, idari ve kurumsal yapılarının ve uygulamalarının AB politika ve uygulamaları ile uyumluluğunu sağlamak üzere atılması gerekli yeni ve ilave adımları da kapsayacak şekilde, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankasının desteğiyle Enerji Verimliliği Strateji Belgesiyle de uyumlu bir Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı hazırlanması ile ilgili çalışmalara devam edilmekte olup, 2016 yılı ilk çeyreğinde hayata geçirilmesi planlanmaktadır. Bununla birlikte, IPA 2012 enerji sektörü teknik yardım projesi kapsamında Türkiye'nin enerji mevzuatı ve uygulamaları ile AB müktesebatı arasındaki temel farklılıkların tespiti ve etkili bir uyum için zemin oluşturmak üzere dört düzenleme alanının her biri için yapılacak boşluk analizi, düzenleyici etki değerlendirmeleri ve maliyet/faaliyet analizleri de dâhil olmak üzere, Türkiye'nin elektrik, doğal gaz, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji alanlarındaki yasal ve kurumsal çerçevesinin AB'nin enerji müktesebatına uyum durumunun gözden geçirilmesine yönelik çalışmalar nihai aşamaya gelmiştir. Söz konusu projenin enerji verimliliği bileşeni kapsamında 2016 yılı içerisinde ülkemizdeki enerji verimliliği ile ilgili politika ve mevzuat çalışmalarının Avrupa Birliğinde 2012 yılında yayımlanan (2012/27/EU) Enerji Verimliliği Uygulama Direktifi'ne işlerlik kazandırılması için Enerji Verimliliği Strateji Belgesi'nin etkin uygulamasına yönelik politika desteği sağlanacaktır.